

СТАНОВИЩЕ

НА

ДОЦ. Д-Р ЗОРНИЦА ПЕТРОВА

(ПРЕПОДАВАТЕЛ ПО ПИАНО И КЛАВИРЕН СЪПРОВОД В АМТИИ „ ПРОФ. АСЕН ДИАМАНДИЕВ“

В КАТЕДРА „ПИАНО И АКОРДЕОН“ КЪМ ФАКУЛТЕТ „ МУЗИКАЛНА ПЕДАГОГИКА“

ЗА

ПРИСЪЖДАНЕ НА ОБРАЗОВАТЕЛНА И НАУЧНА СТЕПЕН „ДОКТОР“

НА

ДИЕН ЮТИНГ

ПО ПРОФЕСИОНАЛНО НАПРАВЛЕНИЕ 030802 „МУЗИКАЛНО И ТАНЦОВО ИЗКУСТВО“

ПО НАУЧНА СПЕЦИАЛНОСТ “МУЗИКОЗНАНИЕ И МУЗИКАЛНО ИЗКУСТВО“

ВЪВ ВОКАЛЕН ФАКУЛТЕТ НА НМА „ПРОФ. ПАНЧО ВЛАДИГЕРОВ“

НА ТЕМА:

„КИТАЙСКАТА ОПЕРА – РАЗВИТИЕ И ВЛИЯНИЕ ОТ ЕВРОПЕЙСКИТЕ ТЕНДЕНЦИИ. ТВОРЧЕСКИЯ ПЪТ НА СВЕТОВНАТА ОПЕРНА ПЕВИЦА ХЪ ХУЕЙ“

От биографичните сведения за младата китайска оперна певица – Диен Ютинг става ясно, че тя трайно свързва своето професионално развитие с българската вокална школа, в качеството си на магистър от класа на проф. Маргарита Баснарова, а по-късно и докторант под научното ръководство на своята преподавателка. Отбелязани са неколкостепенните ѝ участия и награди от национални и международни певчески форуми като тези, в Китай, Русия и Италия. Всичко това възприемам като логични мотиви, повлияли избора на докторантската тема. Определящ, в случая, е стремежът да се потърсят основните линии на художествения обмен и влиянието на европейското оперно изкуство върху развитието и натрупващите се традиции на китайската опера. Успешно е

намерена и точката на образцово средоточие на творчески процеси, повлияни от дълголетното оперно изкуство в Европа, а именно вокалната техника и блестящите изяви на китайската прима Хъ Хуей.

Докторската дисертация е в обем от 128 страници. Обособени са Заключение, приносна характеристика и Библиография. Краткият Увод информира за целите и предмета на изследване. Давам си сметка за стилистичните трудности, които неминуемо съпътстват всяка научна разработка, замислена на друг, различен от нашия език. Ето защо игнорирам езиковите или смислови неточности, които, макар и редки са проблеми на превода или недостатъчното владение на български.

Първата глава на труда е озаглавена „Оперната прима Хъ Хуей“. В нея Диен Ютинг представя накратко биографичните сведения за голямото китайско сопрано-певица, която „пилотно“ представя не само родината си, но и континента Азия. Тук докторантката се спира на великолепните гласови данни на Хъ Хуей (дълбок и плътен тембър, гъвкав и пластичен, подходящ за Вердиевите и Вагнеровите героини). С право Диен Ютинг анализира проблема за специфичните трудности, които възникват при изпълнението на европейски оперни образци от азиатски изпълнители. Преди всичко това са трудностите, свързани с правилното артикулиране на думите, на гласните и съгласните в различните езици, утвърдили се като певчески в нашия континент. Като очертава безупречното, автентично учленяване на звуковете в интерпретациите на Хъ Хуей, докторантката определя три основни причини за това постижение:

- овладяването на природно силния глас чрез правилно и плавно дишане.
- солидни художествени и естетически познания за европейската музика, съчетани с висока интелигентност и адаптивност
- дългогодишното пребиваване в Европа и Америка и владението на три езика-английски, италиански и немски

Като описва подробно и собствения си певчески опит, опирайки се на наблюденията си върху блестящата кариера на китайската прима, Диен Ютинг извежда правдиво заключение, отправено към младите вокалисти в своята родина: „От успешния опит на Хъ Хуей не е трудно да се изведе заключението, че за формирането на едно такова величие на оперната сцена са нужни не само личните дадености и влагането на неуморен труд, но и вписването в средата и черпенето на влияние от нея, които също са непренебрежими фактори“. (стр. 18)

Втората глава на дисертационния труд е със заглавие “Разлики между китайската традиционна опера и европейската опера“. Тази малка по обем глава прави кратък преглед на историческото развитие и оформилите се художествени традиции на европейската опера и така наречената китайска традиционна опера. Представляват интерес сведенията за ситуирането през вековете, а по-точно през управлението на различните китайски династии на този вид сценичен драматично-музикален жанр, който по своеобразен начин се родее с жанра на европейската опера. Неговите първи архаични прояви, по думите на докторантката, се откриват още 200г пр .н .е. Важно съждение се прави по посока на основно различие в генезиса на явлението в Европа и неговия китайски аналог, а именно, че в нашия континент жанрът произхожда и принадлежи на аристократичните общества, а в Китай е част от масовата народна традиция. В тази глава може да се потърси по – задълбочен анализ на общественосторическите и културологичните предпоставки, довели до появата на оперното изкуство в двата континента, а от там и сериозно навлизане в паралелното наблюдение. Съответно следва да се оформят рамките на еднаквост и различия, свързани с високите научни и приносни изисквания за докторантското изследване.

„Възходът на китайската опера от западен тип и формирането на опери“- така е озаглавена **третата глава** на труда. Тук възниква необходимост от езикова прецизност, която е редно да покрива нормите на жанра „дисертационен труд“. Какво се има пред вид в заглавието: формиране на оперни сгради или формиране на оперни заглавия? Видимо се изисква уточняване и допълване. В трета глава Диен Ютинг навлиза в описание на благоприятните условия, които държавата Китай създава за развитието на различните изкуства, претворяването на европейските традиции и взаимстването на опит в изграждането на мрежа от културни институции. Строежът на оперни театри, поставянето на многобройни класически заглавия, интересът към водещи оперни интерпретатори от нашия континент – всичко това е осветлено като част от един мощен културен подем на нацията. Може би се изисква уточнение: коя е операта „Дамата с камелиите“, поставена в Китай през 1956г? И не е ли това операта „Травиата“ на Дж. Верди? Мисля, че от създаването си до наши дни този оперен шедевър се играе по всички континенти с това заглавие. Или има нещо по-различно, което следва да се обясни?

Четвърта глава е посветена на общия поглед върху китайската опера. Нейните първи прояви, според докторантката, датират от 20-те години на двадесети век и се свързват с навлизането в Китай на италиански оперни шедеври. По думите на Диен Ютинг „По това време музикалните дейци в страната започват

да съчетават все повече западната опера с местната традиционна музикална култура. Появата на операта в определена степен преобръща традиционните културни модели, касаещи сценичното музикално изкуство и обогатява местния културен живот, като на основата на операта започват да се появяват и произведения в множество разнообразни нови форми.“ (стр. 28) В тази глава докторантката прави задълбочен анализ на близо 100-годишната история на това изкуство в Китай и обособява пет основни кулминационни моменти, свързани с пет значими оперни образци: „Момичето с белите коси“, „Сестра Дзян“, „Дива пустош“, „Дъщерята на Партията“ и „Поема за Мулан“. Диен Ютинг мотивира подробно и качествено тезата за специфичните особености и иновативност на всяка творба, свързана с определен обществено-исторически период и в контекста на различни художествени процеси.

Изтъкнато е и огромното значение на китайския драматичен театър, чието напредничащо развитие изтегля напред и нивото на музикалната драматургия. Интерес буди фактът, че първите участници в оперните спектакли са драматични артисти. За да се открие пътят към високите постижения на оперното дело в Китай се провеждат редица дискусии, търсят се подходи и концепции за усъвършенстване не само на вокалната техника, но и на композиционното майсторство при изграждането на оперната структура. Считаю, че тази глава от дисертацията е най – богата на информация, най – приносна от гледна точка на своето познавателно значение .

Годината 1992 е отбелязана като знакова за развитието на китайската опера, преживяла и оцеляла след главоломни социални и политически промени. През тази година се състои първият исторически гастрол на китайка опера, а именно „Дивата пустош“ е представена с голям успех във Вашингтон.

В тази фундаментална за дисертацията глава докторантката подробно разглежда операта „Поема за Мулан“ от композитора Гуан Ся. Произведението се оценява като върхово постижение на съвременната китайска оперна драматургия. Не случайно анализът на Диен Ютинг е многостранен, подробен и задълбочен. Той обхваща всички аспекти на творбата: музика, драматургия, иновативност в оркестровото присъствие, вокални техники, сценично поведение, персонажи и мн. други. Богатият обзор дава ясна представа за естетическите търсения и съвременния музикален език на новото поколение композитори в Китай. Правдиво е изведена и заключителната равностетка: „Поема за Мулан „ е чудесна илюстрация, как китайската съвременна опера възприема художествените форми на

европейската опера, но благодарение на подбора на сюжет и музикален материал, главните характеристики на китайската автентичност се запазват.“(стр. 128)

Като приемам изведените приноси на настоящия дисертационен труд, изразявам убеждението си в неговата познавателна полза и в съществената му роля на „открехната врата“ към достойнствата на една непозната национална музикална култура. Ето защо се обръщам към уважаемото научно жури с предложение да удостои китайската гражданка Диен Ютинг с образователната и научна степен „доктор“.

20.август 2021г

Пловдив

Изготвил становището:

доц. д-р Зорница Петрова